

Angående landsbygdsutveckling

Regering och Riksdag har, under senare år, medvetet strävat mot att ge begreppet "en levande landsbygd" ett konkret innehåll. Landsbygdsprogrammet (LBU) innebär en mångmiljardsatsning på de gröna näringarna, på övrigt företagande och på vår gemensamma miljö. Leaderprogrammet är ett annat uttryck för samma strävan med ett tydligt underifrånperspektiv där man också tar tillvara de ideella krafter som alltid varit landsbygdens styrka.

I en skrivelse till Riksdagen (Skr. 2008/09:167 En strategi för att stärka utvecklingskraften i Sveriges landsbygder), utvecklar regeringen sin syn på de åtgärder som krävs för att få till stånd en positiv utveckling. Genom beslut i regeringskansliet har man vidare utvecklat en metod för "landsbygdssäkring" av alla beslut som kan ha bäring på landsbygdens frågor. Syftet är att alltid försäkra sig om vilka effekter ett beslut kan få för sysselsättning och utveckling på landsbygden.

Regeringen proposition 2008/09:119 om strandskyddet och utvecklingen på landsbygden är ytterligare ett uttryck för samma strävan. Regeringens förslag (som antagits av riksdagen) syftar till att besluten skall tas närmare dem som berörs. Kommunerna föreslås få huvudansvar för att pröva dispenser från och upphävande av strandskyddet. Strandskyddet i miljöbalken föreslås även samordnas med den kommunala planeringen enligt plan- och bygglagen. Propositionen och de vägledningar för det praktiska arbetet som tagits fram kommer att öka kunskaperna om strandskyddsreglerna och hur de skall tillämpas på ett klokt sätt. En resursförstärkning om 17 miljoner har gjorts för att förstärka länsstyrelsernas arbete med strandskydd.

I förslaget förenklas kommunernas planering. Kommunen behöver inte längre vända sig till länsstyrelsen utan kan i regel besluta om upphävande av strandskydd direkt i en detaljplan. Det gör att hanläggningstiderna förkortas med åtföljande kostnadsbesparingar. Syftet är att öppna för landsbygdsutveckling utan att naturen eller allmänhetens tillgång till natur skadas.

Det är mot den bakgrunden man bör se kommunens förslag i Översiktsplanen så som de kommer till uttryck i Kapitel 13. Strandskydd och det är också mot den bakgrunden som länsstyrelsen borde yttra sig över de föreslagna LIS-områdena.

Det granskningsyttrande som länsstyrelsen avlämnat, dagtecknat 2012-09-17, innehåller i stället ett subjektivt tyckande om den "sannolika utvecklingen" som kommer att motverka det goda syftet i kommunens översiktsplan. Jag citerar ur yttrandet:

"Det är inte sannolikt att tillkomsten av nya helårsbostäder i Vrena, Ålberga och Stavsjö skulle ge några bestående sysselsättningseffekter där. Vidare får det anses tveksamt om ett antal nya hushåll på något betydande sätt skulle bidra till att upprätthålla tillräckliga underlag för service. Det gäller särskilt förslaget att tillämpa LIS-reglerna i de utpekade strandområdena på lite större avstånd från Vrena, Ålberga och Stavsjö. Inget av det som redovisas i de utställda handlingarna talar för en annan bedömning. Länsstyrelsens ställningstagande beträffande Vrena, Ålberga och Stavsjö måste därför anstå till granskningen av kommunens olika beslut om dispenser och detaljplaner med tillämpning av LIS-reglerna. Om det i ett sådant ärende inte finns underlag som visar att åtgärden långsiktigt kan antas ge positiva sysselsättningseffekter eller bidra till att upprätthålla underlag för service, måste beslutet upphävas."

Vidare avslutas yttrandet med: "Länsstyrelsens ställningstagande måste därför anstå till granskningen av kommunens beslut om detaljplaner".

Med ett sådant yttrande har man på ett effektivt sätt slagit undan benen för kommunens ambitioner i Översiktsplanen, för propositionens syften om landsbygdsutveckling och för oss som arbetar i olika sammanhang för en levande landsbygd. Vem vågar satsa tid och pengar på ett detaljplanearbete som, i slutändan, kan komma att upphävas på så lösliga grunder? Det landsbygden behöver är entreprenörer som vågar satsa på nya företag i nya branscher, exploatörer som vågar öppna upp nya områden för bostadsbyggande i nya miljöer. Då kan man nå bestående sysselsättningseffekter och ökat underlag för service.

Men då krävs tydliga spelregler där man redan från början vet vad slutresultatet kan bli. Då duger det inte att säga "att länsstyrelsens ställningstagande får anstå....."

Larz Johansson